

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 30 grudnia 2025 r.

Pozycja 325

POSTANOWIENIE

z dnia 13 października 2025 r.

Sygn. akt Ts 88/25

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Krystyna Pawłowicz – przewodniczący

Wojciech Sych – sprawozdawca

Michał Warciński,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 3 lipca 2025 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej R.S.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 4 kwietnia 2025 r. (data nadania) R.S. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił o zbadanie zgodności art. 161 § 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127, ze zm.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2600, ze zm.) w związku z art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw w zakresie, w jakim „nakazuje stosować ustawę nową (...) do osób prawomocnie skazanych za przestępstwa popełnione przed datą wejścia w życie tej ustawy”, z art. 42 ust. 1 i art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Postanowieniem z 3 lipca 2025 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 9 lipca 2025 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Trybunał uznał, że skoro skarżący wniósł skargę konstytucyjną w związku z postanowieniem Sądu Apelacyjnego w K. II Wydział Karny z 26 marca 2024 r. (sygn. akt [...]), a Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania, tym samym nie wyczerpał przysługującej mu drogi prawnej.

W zażaleniu z 14 lipca 2025 r. (data nadania) skarżący wniósł o zmianę postanowienia i nadanie dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych będących podstawą rozstrzygnięcia poprzez przyjęcie, że nie wyczerpał on drogi prawnej. Zdaniem skarżącego postanowienie Sądu Apelacyjnego w K. z 26 marca 2024 r. (sygn. akt [...]), uchylające postanowienie Sądu Okręgowego w B.

z 20 lutego 2024 r., zawiera wiążące sąd I instancji ponownie rozpoznający sprawę zapatrywania i wskazania prawne co do dalszego postępowania, co powoduje, że „orzeczenie musi być analogiczne jak kwestionowane” (s. 1 zażalenia).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał stwierdza, że zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie podważają podstawy odmowy nadania skardze dalszego biegu.

W złożonym środku odwoławczym skarżący nie wziął pod uwagę tego, że wynikająca z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowana w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, przesłanka wyczerpania drogi prawnej powoduje, iż skarga konstytucyjna jest środkiem nadzwyczajnym i subsydiarnym, który przysługuje „dopiero wówczas, gdy skarżący nie ma już jakiegokolwiek możliwości uruchomienia dalszego postępowania przed sądem bądź organem administracji publicznej w swojej sprawie” (zob. postanowienie TK z 28 lutego 2012 r., sygn. SK 32/10, OTK ZU nr 2/A/2012, poz. 21). Dopóki bowiem „nie została wyczerpana droga prawna nie można ocenić czy mamy do czynienia z niekonstytucyjnością aktu normatywnego, jako podstawą orzekania, czy też z wadliwościami procesu stosowania prawa” (zob. postanowienia TK z: 28 listopada 2001 r., sygn. SK 12/00, OTK ZU nr 8/2001, poz. 267 oraz z 29 października 2002 r., sygn. SK 20/02, OTK ZU nr 5/A/2002, poz. 79). W swoich orzeczeniach Trybunał wskazuje, że wnoszenie skargi konstytucyjnej jest przedwczesne w sytuacji, gdy istnieje jeszcze możliwość rozstrzygnięcia sprawy w postępowaniu sądowym (zob. postanowienia TK z: 16 czerwca 2009 r., sygn. SK 22/07, OTK ZU nr 6/A/2009, poz. 97 oraz z 16 października 2002 r., sygn. SK 43/01, OTK ZU nr 5/A/2002, poz. 77). Wynikający z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK obowiązek wyczerpania przysługującej w sprawie drogi prawnej uniemożliwia wniesienie skargi konstytucyjnej w związku z tymi prawomocnymi wyrokami, ostatecznymi decyzjami lub innymi ostatecznymi rozstrzygnięciami, które stały się prawomocne lub ostateczne tylko dlatego, że skarżący nie wyczerpał całego dostępnego toku instancji w postępowaniu administracyjnym czy sądowym bądź dlatego, że zrobił to niewłaściwie (zob. postanowienia TK z: 4 sierpnia 1998 r., sygn. Ts 55/98, OTK ZU nr 5/1998, poz. 85 oraz z 18 grudnia 2013 r., sygn. Ts 120/12, OTK ZU nr 6/B/2013, poz. 579).

W świetle powyższego nieprawidłowe jest zatem przyjęcie przez skarżącego w zażaleniu, że spełnił on wymagania związane z wniesieniem skargi, ponieważ zapatrywania prawne i wskazania sądu odwoławczego wiążą sąd I instancji przy ponownym rozpoznaniu do tego stopnia, że „orzeczenie musi być analogiczne jak kwestionowane” (s. 32 akt głównych). Trybunał zasadnie uznał w postanowieniu o odmowie nadania dalszego biegu skardze, że skoro orzeczenie Sądu Apelacyjnego w K. z 26 marca 2024 r. nie zakończyło prawomocnie postępowania w sprawie umorzenia postępowania wykonawczego o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, to w konsekwencji skarga jest przedwczesna, a skarżący nie wyczerpał drogi prawnej, zmierzającej do ochrony jego konstytucyjnych wolności i praw, na które powołuje się w skardze.

Mając powyższe na względzie, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.